

Arkitektur och upplevelser i Österrike

Innan avresa

Efter att ha reflekterat över de olika val av skolor och om jag ens borde åka iväg min sista termin innan examensarbetet så bestämde jag mig för att söka till TU Wien i Österrike. Innan jag påbörjade arkitekturprogrammet så studerade jag till Civilekonom och var då på utbyte i Schweiz, vilket var ett land jag stormtrivdes i. Så pass mycket att jag flyttade dit för en period innan mina arkitektstudier. Jag har även försökt lära mig tyska och tänkte då att om jag vill åka på utbyte så vill jag till något av de tysktalande länderna/områdena i Europa. Eftersom jag aldrig hade varit i Wien så kändes det lockande då jag hade hört mycket gott om staden, både att leva i och allt som finns att se som turist.

Utöver detta så ville jag också ha en förändring i vardagstillvaron, särskilt efter att ha studerat på distans pga. Covid-19 vid KTH. Både motivationen och kreativiteten tog en smäll av att sitta hemma mycket framför datorn jämfört med att kunna vara på ritsal och träffa studiekollegor. Utan ha en aning om hur pandemin med tillhörande restriktioner skulle utveckla sig under hösten så tackade jag ja och bokade min biljett under sommaren.

Förberedelserna var de man kan tänka sig, att hitta en bostad och se till att det ekonomiska kommer att fungera både hemma i Sverige och väl på plats i Österrike. Utöver detta så läste jag på om vad som gäller som besökare, då Österrike är med i EU så är det inga problem att åka som student. Nu under pandemin så visade det sig att dem var väldigt strikta med vaccinationsbevis för att kunna röra sig bland de mer publika situationerna så som restauranger, barer, i skolan och övriga event.

Ankomst

Den officiella studiestarten var inte förrän i oktober men jag valde att resa dit redan i början av september, dels för att kunna påbörja mina tyska-studier innan den riktiga skolstarten och dels för att få se Österrike i mer av ett sommarklimat innan hösten började på riktigt. Redan från slutet av augusti så fanns det inofficiella mottagande i form av Erasmus-grupper med fler internationella studenter som kommit till Wien innan skolstart. Detta ledde till att man redan första dagarna hittade folk som ville träffas, vilket kändes särskilt bra som helt ny i staden.

Den riktiga skolstarten i oktober erbjöd en omfattande introduktion, förklaringar och guider kring val av kurser och en studentsektion som presenterade sin verksamhet.

Ekonomi

Kostnadsmässigt så upplevde jag Wien som väldigt likt Stockholm. Priset på mat, boende och aktiviteter är väldigt likt hur vi har det för nuvarande i Sverige. Den enda egentliga avgiften från skolan var en registreringsavgift på ca 20 euro. Erasmus grant hjälpte till en hel del och i mitt fall så krävdes

lite mer planering då jag valde att inte hyra ut min lägenhet i Stockholm vilket innebar en dubbel månadshyra.

Boende

Boende fanns att tillgå med hjälp av organisationer kopplade till universitetet men då jag fortfarande var osäker på huruvida jag vill åka fram tills slutet av sommaren pga. Covid-19 och de potentiella restriktionerna det innebar så valde jag att hyra från en privat hyresvärd som jag kontaktade i mitten av sommaren. Att hitta lägenheter var verkligen inte svårt, det finns ett brett urval med alla möjliga alternativ. Allt från delade lägenheter, till studentrum, studios, egen lägenhet och överallt i staden men priset varierar så klart. I mitt fall så fick det bli en studio-lägenhet på Vorgartenstrasse 204, i det andra distriktet. Det tog ca 3 min att ta sig till tunnelbanan, 15 min till universitetet och 10 min till centrala Wien. Lägenheterna var fräscha och allt var nyrenoverat. Youniq living som erbjöd mig lägenheten var dessutom ett så kallad community living, vilket innebar att det fanns ca 300 lägenheter i byggnaden med delade vardagsrum och mötesplatser om man ville träffa folk eller komma ut ur sin lägenhet.

Vad jag dock insåg senare under hösten var att hyran absolut kunde ha blivit lägre om jag hade sett mig kring lite mer alternativt valt att tumma på att till exempel ha eget badrum och kök. Men allt som allt så fungerade det väldigt bra. Det är också vanligt i Österrike att om man hyr en lägenhet så ingår sällan möbler eller köksutrustning, vilket i mitt fall innebar en shoppingrunda på IKEA. Detta kan vara bra att tänka på om man försöker budgetera för sin ankomst.

Universitetet och studierna

TU Wien med alla olika program är väldigt stort, jag har för mig att rektorn nämnde att det var det största stadsplanerings- och arkitekturprogrammet i Europa. Ämnesområden var alla inom den tekniska sektorn med inslag av allt från biologi till programmering. Som arkitekt så höll man till nästan enbart i TU Wiens huvudbyggnad, som var väldigt vacker men rätt så sliten interiört. Många klassrum var i dåligt skick och det var nästan alltid svårt att hitta sittplatser eller datorplatser, trots detta så var det fantastiskt kul att skolan myllrade av studenter och lärare.

Dagarna varierade mycket med vissa kurser som var på plats för att sen bli på distans och några kurser som var enbart på distans på grund av pandemin. När man anlände till skolan på morgonen eller om man hade varit iväg för att köpa kaffe så behövde man vissa pass och vaccinationsbevis. När man väl fått komma in så var det knappt några restriktioner. Jag läste alla mina kurser på engelska då jag inte är säker nog på min tyska för att ta mig an universitetsstudier, än så länge. Språkkurser fanns men erbjöds av en separat privat organisation. Som utbytesstudent så fick man däremot en rätt ordentlig rabatt. Trots att man fick betala för kursen så är jag väldigt nöjd då det vart med en av de bästa språklärarna jag någonsin haft och man får fortfarande högskolepoäng för kurserna.

TU Wien's huvudbyggnad.

Kurser

Som arkitektstudent så vill man helst ha en så kallad design studio, skillnaden från KTH är att vid TU Wien så är studio-kurserna endast på 10 ECTS (Högskolepoäng). Detta gör att många väljer en modul (också 10 högskolepoäng) samt en design studio för att sen fylla ut resterande 10 poäng med valfria kurser från katalogen. Det fanns många intressanta kurser att välja mellan men jag upplevde det jobbigt att inte ha något system för att se huruvida tiderna och datumen skulle krocka med varandra. Detta gjorde att jag behövde klicka in på varje kurs för att se de specifika datumen, eventuell tentamen eller presentation för att se om något krockade, vilket många gjorde. Efter lite om och men så hittade jag kurser som både lät intressanta och som fungerade med schemat.

Kurserna jag valde vart:

253.H57 – Design studio: Hardware / Software, 10 ECTS

En typisk design-studio med inriktning på hur vi snarare bör arbeta med Hardware (byggnaders konstruktion och grund) separat från dess Software (Interiör, Fasad, tekniska system osv.). Läraren menade på att ofta designar vi byggnader som tar flera år att ta från papper till verklighet och även om det var tänkt att vara toppmodernt när det var klart så har teknologin gått så fort att många av de lösningar som valdes är redan gårdagens. Hur undviker vi detta? Hans förslag var att designa byggnader som har separat hårdvara (byggnadens konstruktion) och mjukvara (allt vi fyller den med och t.ex. fasader osv). Detta möjliggör att byggnaden kan återanvändas till olika syften också istället för att behöva rivras och anpassas för ett nytt ändamål. Studion var väldigt intressant och man lärde sig väldigt mycket om konstruktion och den tekniska biten.

259.369 – Extreme Architecture, 1,5 ECTS

Extreme Architecture var en kurs som jag kommer ta med mig framöver. Varannan vecka så hade vi seminarium med inbjudna gäster från hela världen som var experter inom sitt område. Det handlade övergripande om att designa och bygga i extrema klimat som t.ex. på månen eller Antarktis. Man fick lära sig allt möjligt om att leva i rymden, vad som krävs och diskutera med personer från NASA.

259.319 – Focus: Visual Communication and Design Film Production and Editing, 4 ECTS

En kurs där man lärde sig att redigera videos och ta bilder med viss inriktning mot arkitektur. Väldigt kul och annorlunda kurs. Kan efter den säga att jag bemästrar Premier Pro och det är inte mycket som skiljer sig från att filma något i verkligheten och att till exempel sätta upp kameror för att kunna filma renderingar i projekt osv.

259.278 – SHOW, 2 ECTS

SHOW handlade om arkitekturen i media, förr och nu. Vi gick igenom olika medier för att nå fram med budskap och hur dessa kan användas. Väldigt intressant kurs där man får mycket utrymme att reflektera.

259.501 – Substitute, 3 ECTS

I kursen Substitute så arbetade vi med poesi, text och berättelser med koppling till arkitektur. Jag upplever att jag blivit bättre på att förklara koncept och mitt ordförråd har absolut blivit större efter kursen.

259.509 – Talk, 2 ECTS

Talk handlade om hur vi kan använda matematiska koncept för att förstå oss på arkitektur och konst. Kursen var delvis intressant men jag upplevde den som väldigt svår att greppa, både koncept och mängden matematik.

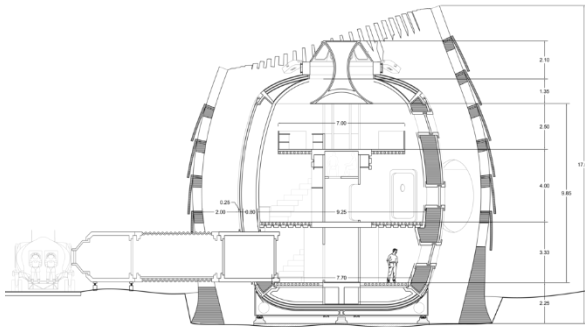
259.445 – Elements of Building Construction, 3.5 ECTS

En kurs som handlade om byggnadskonstruktion och hur man använder BIM. Den här kursen upplevde jag som väldigt krävande och den motsvarar inte 3.5 ECTS i arbetsmängd. Det var också svårt att försöka förklara koncept inom BIM och hur vi använder det, när jag själv inte kan något om det och saknar erfarenhet från t.ex. program som Revit.

Intensivkurs i tyska – 6 ECTS

I mitt fall så ingick egentligen SHOW, Substitute och Talk i en modul med ytterligare en till kurs som krockade med de andra, därav så läste jag endast ¾ av modulen. Den kurs jag tyckte var mest intressant var som tidigare nämnt Extreme Architecture.

Flera av mina kurskollegor i design-studion läste dock endast studiokursen med argumentet att det var så högt tempo att man hellre gjorde det och läste "lösa" kurser terminen efter, vilket resulterade i en längre utbildning men med ett lugnare tempo. Jag upplevde inte tempot som så mycket mer stressigt än KTH, skillnaden var dock att med så många mindre kurser så krävs mer planering och under slutperioden (januari) så vart det rätt komprimerat med tid.

Bilder från ICON's projekt Lunar Lantern. ICON hade en gästföreläsning i Extreme Architecture.

Staden och landet

Wien var lika fantastiskt som jag hade hört. Staden är full av gamla och fina byggnader, man kan nästan se en aspiration från förr att bli Europas huvudstad. Bland de gamla gatorna så kryllar det av caféer och barer med en väldigt genuin atmosfär. Det fungerade också väldigt smidigt att anmäla sig som besökare i landet väl på plats och kommunaltrafiken var också väldigt bra. Att från gamla pampiga byggnader och en levande urban miljö kunna åka tåg i 20 minuter för att befinna sig bland berg och vingårdar var också häftigt. Om man inte ville åka dit för att dricka vin så kunde man också vandra längst med vingårdarna med en utsikt över hela staden och Donau, floden som rinner igenom den. Österrike i sig tycker jag skiljer sig rätt mycket beroende på vart man åker. Jag och några andra studenter som jag nu kallar för nära vänner åkte på flera resor och skillnaderna i atmosfär är stor om man jämför de mindre städerna och Wien.

Fritid och sociala aktiviteter

Det finns massor med sociala aktiviteter för den som vill hitta på något i Wien, Österrike eller ja varför inte i Europa. Under mitt utbyte så var jag i ett flertal städer och byar i Österrike, men även helgresor till Tjeckien och Slovakien. Vill man vara kvar i Wien så är som sagt vingårdarna ett måste att se men också alla de museum som finns i staden. Vill man resa så går tåg hela tiden till de gränsande länderna eller varför inte Salzburg? Det häftigaste äventyret var att hyra en bil och åka till Am Plansee som ligger nära den tyska gränsen. Här var vandringslederna fantastiska, vattnet kristallklart och man kände sig nästan som i en saga.

Bilder från delar av utsikten i Am Plansee.

Fler bilder från Am Plansee.

Hållbarhet

Hållbarhet är något som jag själv försöker tänka på i vardagen oavsett vart man är någonstans. Jag upplevde Wien som en modern västeuropeisk storstad och det var en hel del fokus på hållbarhet rent allmänt. Universitetet försökte att undvika att skriva ut papper till en stor grad och det fanns flera mindre vardags-initiativ för att underlätta till exempel källsortering osv. Att åka kommunalt med tåg eller spårvagn, vilket vart det naturliga sättet att röra sig i staden var smidigare än att ta sig någonstans med bil. Vill man se Am Plansee (där bilderna ovan kommer ifrån) så är det dock väldigt svårt utan bil då det ligger långt upp i bergen utan någon direkt tågförbindelse. Det fanns också flera initiativ till att köpa begagnade kursböcker hos sektionerna, använda överblivet material till skissmodeller osv. Vissa program hade också innovationsgrupper för att se hur man skulle kunna arbeta mer med just hållbarhet.

Rekommendationer och reflektioner

Jag tyckte Wien var fantastiskt kul och kan starkt rekommendera det till vem som helst som är intresserad av att åka på utbyte. Det kan vara knepigt med valet av kurser som sagt och metodiken i undervisning kan skilja sig en del från Sverige men är man beredd på att testa något nytt så är det ingen fara. Med facit i hand så hade det nog också varit roligare att åka när det inte var en pågående global pandemi. Det var inget som begränsade en till någon större grad med det var 1 månad i slutet av hösten när det vart total lock-down. Då kände jag att det var konstigt att vara där som utbytesstudent då inga turister var välkomna och man skulle hålla sig hemma och isolerad. Trots detta så var det väldigt kul och givande ändå. En sista reflektion är också huruvida man bör åka under sitt femte år då vissa kurser på TU Wien sträcker sig ända till 25 februari vilket kan påverka schemat här hemma i Sverige också. I mitt fall så tror jag att det kommer lösa sig fint ändå, men det kan vara bra att ha i åtanke.